

**Elköteleződés az értelmi fogyatékos
emberek felé:
Jogok és Életminőség**

AFANIAS

1. Bevezetés

2° Fogyatékossági paradigma

3° Fogyatékos emberek jogai és ENSZ
konvenciók

4° A támogatás paradigmája

5° Életminőség paradigma

6° Következtetések és Értékelés

**A tanulás annak felfedezése, amit már
eleve tudunk,**

**Az alkotás megmutatja azt, amit te már
tudsz,**

**A tanítás a többiek emlékeztetése arra,
hogy ők is tudnak dolgokat, legalább olyan
jól, mint te**

**Mi mindannyian tanulók, alkotók és
tanárok vagyunk.**

Richard Bach

ÉS ÉN, MIT TESZEK ÉN?

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

I-BEVEZETÉS

Association for Persons with Intellectual Disabilities.

MI MIT TESZÜNK?

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

I. BEMUTATKOZÁS

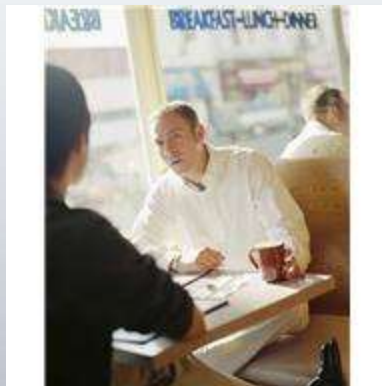

Kik a szolgáltatók?

Kik az ügyfelek?

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

I. BEMUTATKOZÁS

- Milyen életminőséget biztosítunk/ajánlunk fel mi?
- Ki a kliens/szolgáltató?
- Honnan tudjuk, hogy amit csinálunk, az a kliensnek is megfelelő?
- Milyen módon határozza meg ez a feladat a munkámat, és a team munkáját?
- Mi ad elégedettséget nekem a munkámban?
Milyen hozzáadott értékkel próbálok motiválni magam és próbálok hozzájárulni az értelmi fogyatékos emberek életminőségéhez?

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

II- FOGYATÉKOSSÁGI PARADIGMA

Nunca subestime a una persona con síndrome de Down [www.bajaryoutube.com].mp4

Video Brasil.mp4

VIDEÓK

MIT IS JELENT A FOGYATÉKOSSÁG?

A fogyatékoság egy átfogó fogalom ami magában foglalja azokat az embereket, akiknek hosszútávon olyan fogyatékoságaik vannak melyek miatt a *“másokkal való kapcsolataikban számos akadály léphet fel, mely nehezíti a teljes és hatékony és egyenlő részvételüket a társadalomban.”*

United Nations Convention of the Rights of Persons with Disabilities. 2006

**A fogyatékoság nem egy
veleszületett állapot, vagy
szerzett dolog, hanem a
társadalom és a környezet az,
ami a felállított korlátok által
fogyatékosá tesz.**

A TERMINOLÓGIA VÁLTOZÁSA

- **Abnormális**
- **Subnormal**
- **Retardált**
- **Fogyatékos**
- **Személy akinek...**
- **A „fiúk”**
- **“A gyerekeim”**

Mit jelent embernek lenni?

(Az új paradigmából levont következtetések)

- ***Tervvel rendelkezni a jövőre vonatkozóan***
- ***Álmodni merni, és nem csak
funkcionálisnak és racionálisnak lenni***
- ***Megtartani a méltóságot: jogokkal
rendelkezni***
- ***Saját történettel rendelkezni: jelen, múlt
és jövő***
- ***Elismerni a többiekét és elismerve lenni.***

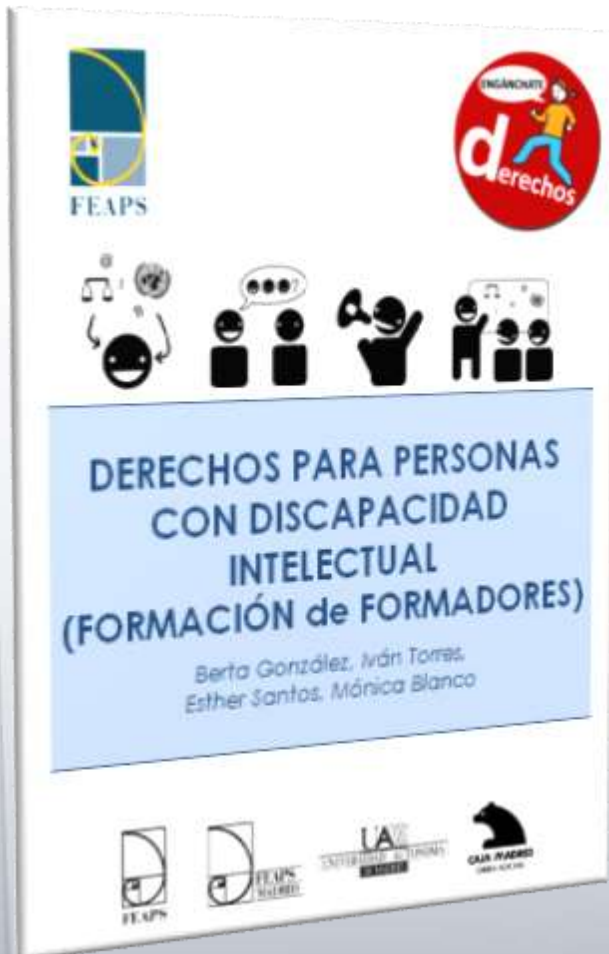

ELKÖTELEZŐDÉS AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOS EMBEREK FELÉ

**Értelmi fogyatékos emberek jogai.
Az ENSZ Konvenció**

Képzők képzése az értelmi fogyatékosok emberek jogairól.

✓ Értelmi fogyatékos emberek is taníthatnak másokat.

✓ Van aki szeretne ezzel élni. Ők támogatást és segítséget igényelnek.

TRÉNING A JOGOKRÓL

A tréning két dokumentumon alapszik:

A tréning céljai:

- ➔ Tanítani az értelmi fogyatékos embereket a jogaikról
- ➔ Megtanulni, hogyan fejezzék ki jogaikat mások felé

PREZENTÁCIÓ

József és Imre

A FEAPS MOZGALMA:Új misszió

A FEAPS feladata hogy támogatással és lehetőségek biztosítása révén hozzájáruljon,(az etikai elköteleződésére alapozva), hogy minden értelmi fogyatékos ember és családjai is teljes jogú polgárként integrálódhassanak egy szolidáris és igazságos társadalomba és az életminőség program lehetővé váljon számukra is..

Por lo que

TELJES JOGÚ POLGÁR?

RÉSZVÉTEL

INTEGRÁCIÓ

JOGOK

Melyek a jogok?

Mi emberek vagyunk:

Vannak közös dolgaink, tulajdonságaink.

Néhány dologban mégis különbözünk

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

**III- JOGOK. ENSZ
KONVENCIÓ**

**ÉLET-
MINŐSÉG**

Jól élni

Más emberekre is szükségünk van az
életünkhöz.

Minden embernek szüksége van mások segítségére.

Mi is tudunk más embereket támogatni.

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

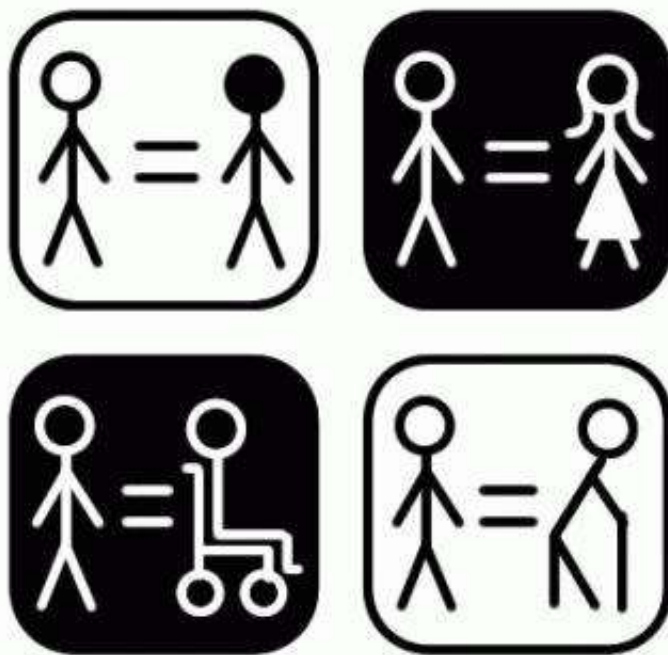
III- JOGOK. ENSZ KONVENCIÓ

Az együttélés és a részvétel normái.

Nekünk is vannak jogaink, amelyeket tisztelni kell.

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

III- JOGOK. ENSZ KONVENCÍÓ

Convención Internacional
de Naciones Unidas
sobre los Derechos
de las Personas
con Discapacidad

Az ENSZ konvenció azért készült el, hogy a fogyatékos emberek jogait szerte a világon tiszteljék és elismerjék.

EGYEZMÉNY

Tisztelni a különbséget és a fogyatékos embereket mint az emberi különbözőséget ismerni el

Egyenlő esélyek

Diszkrimináció
mentesség

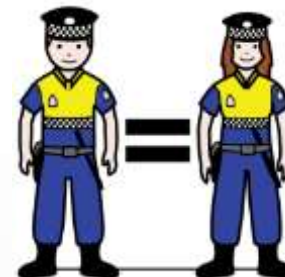

Tisztelni az emberi természetben rejlő méltóságot, önrendelkezés, magában foglalva az önálló döntésekhez és függetlenséghez való jogot.

EGYEZMÉNY

Férfiak és nők közötti
egyenlőség

Teljes részvétel és integráció a
társadalomban

Hozzáférés

Tiszteletben tartani a
fogycatékos emberek fejlődését
és a jogukat az egyéniségük
megtartásához.

EGYEZMÉNY

Hozzáférhetőség

Azért, hogy lehetővé tegyük a fogyatékos emberek számára az önálló életet, hozzáférhetést kell biztosítani a helyekhez és információkhoz.

Egyenlőség és
diszkrimináció
mentesség

Minden ember egyenlő a törvény előtt, és a fogyatékoság nem lehet oka a diszkriminációra.

EGYEZMÉNY

JOG A TÖRVÉNY ELŐTTI EGYENLŐSÉGHEZ (art. 12)

Fogyatékos embereknek is joguk van az örökléshez, magántulajdonhoz, és a dolgaik fölötti kontrollhoz.

JOG AZ ÖNÁLLÓ LAKHATÁSHOZ ÉS A KÖZÖSSÉGHEZ (art. 19)

A fogyatékos Emberek is megválaszthatják kivel és hol élnek. Joguk van a megfelelő felszerelésekhez, egyenlő szolgáltatásokhoz.

EGYEZMÉNY

JOG A VÉLEMÉNNYILVÁNÍTÁSHOZ ÉS AZ INFORMÁCIÓHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSHEZ(art. 21)

Jog a véleménynyilvánítás szabadságához, és a szabad kommunikációhoz.

JOG A MAGÁNÉLETHEZ(art. 22)

Minden fogyatékos embernek joga van a magánélet, méltóság, hírnév védelméhez .

Magánélet tisztelete

- Csukott ajtó mögött öltözhetek a szobámban.
- Amikor telefonon beszélek, a segítőm mindig jelen van és hallgatja amit beszélek.
- A tanáraink úgy beszélnek előttem, mintha nem lennék ott.
- Van egy kis szobám, ahova bezárhatom a dolgomat és senki nem ér hozzá.

ENSZ egyezmény

JOG AZ OTTHON ÉS A CSALÁD TISZTELETÉHEZ(art. 23)

A fogyatékos emberek is élhetnek szexuális életet, házasodhatnak, és lehetnek gyerekeik ha szeretnének.

JOG A KÖZÖSSÉGI ÉS POLITIKAI ÉLETBEN VALÓ RÉSZVÉTELHEZ(art. 29)

A fogyatékos emberek is szavazhatnak, választhatnak kormányt, részt vehetnek politikai pártokban.

ÚTMUTATÓ “TÁMOGATJUK JOGAINKAT MINDEN NAP

Ezt az útmutatót használhatják a fogyatékos emberek,
hogy:

- TUDJÁK
- ÉRTÉKELJÉK(in and outside the organisations of FEAPS)
- KÖVETELJÉK
- LEGYEN ANYAGUK HOZZÁ

<http://www.feaps.org/archivo/publicaciones-feaps/libros/cuadernos-de-buenas-practicas/476-guia-qdefendemos-nuestros-derechos-en-el-dia-a-diaq.html>

Commitment to persons with intellectual disabilities:

Kérdőív

III- JOGOK. ENSZ KONVENCÍÓ

Guía "Defendemos nuestros derechos en el día a día"

AFANDEM-Grupo Amás, Fundación Aprocor, Fundación Gil Gayarre, Hogar Don Orione y FEAPS

CUADERNOS DE BUENAS PRÁCTICAS FEAPS

34 | Hoja del cuestionario (Kérdőív)

CUESTIONARIO DE AUTOEVALUACIÓN

NOMBRE Y APELLIDOS: _____
 FECHA DE NACIMIENTO: _____
 FECHA DE HOY: _____

SITUACIONES	VERDE	ROJO
Puedo besar a mi pareja sin que me regañen.	☐	☐
En el lugar donde vivo (casa o residencia), puedo hacer cosas para ayudar y colaborar.	☐	☐
Cuando voy al médico, me habla a mí y no a mi acompañante. También me escucha a mí.	☐	☐
Yo controlo mi dinero.	☐	☐
Me tratan como a una persona adulta.	☐	☐
En mi tiempo libre, si quiero, puedo quedar con mis amigos.	☐	☐
Voy a votar y elijo a quién voto.	☐	☐
Yo decido a qué hora me voy a la cama.	☐	☐
Los profesionales de mi centro, me piden permiso antes de contar cosas mías a mi familia.	☐	☐
Yo decido qué actividades hacer en mi tiempo libre.	☐	☐
Cuando me estoy duchando, nadie entra sin mi permiso.	☐	☐
Si mi pareja me pega o me falta al respeto, sé qué hacer para defenderme.	☐	☐
Tengo un lugar para estar tranquilo y sentirme seguro.	☐	☐
Tengo oportunidad de hacer cosas fuera de mi casa o residencia, en vez de estar siempre metido en ella.	☐	☐
Mis opiniones se tienen en cuenta.	☐	☐
Me dicen por adelantado las cosas que me van a afectar. Tengo información de anzemano.	☐	☐

Hay un total de 16 frases. Cuenta y apunta:
 Número de frases coloreadas en verde: _____
 Número de frases coloreadas en rojo: _____

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

**III- OUR RIGHTS. THE UN
CONVENTION**

KÖSZÖNJÜK SZÉPEN!

MI A TÁMOGATÁS?

- o **SZEMÜVEG**
- o **KEREKESZÉK**
- o **TÁBLA ÉS KRÉTA**
- o **GPS**
- o **ESZKÖZÖK: olló, létra, etc.**

**“A TÁMOGATÁS ERŐFORRÁSOK ÉS
STRATÉGIÁK ÖSSZESSÉGE,
MELYNEK CÉLJA AZ EGYÉN
FEJLŐDÉSÉNEK, OKTATÁSÁNAK,
ÉRDEKLŐDÉSÉNEK, SZEMÉLYES
JÓLLÉTÉNEK, EGYÉNI
MŰKÖDÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE”**

AAMMR 2002

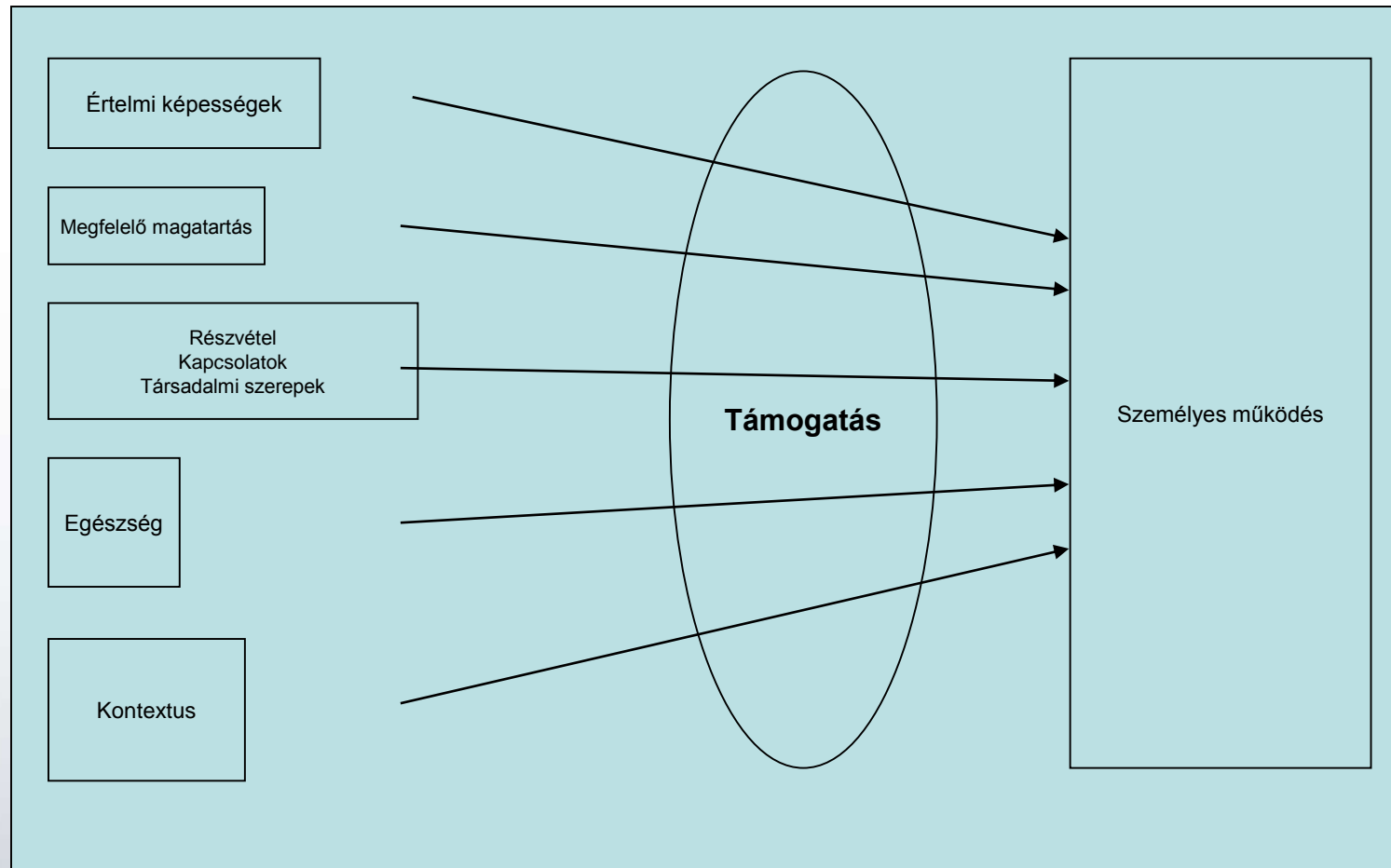
***A támogatás bölcs végrehajtása fejlesztheti az értelmi
fogyatékos emberek funkcionális képességeit***

***A források nyújtása növelheti a személyes
eredményességet és fokozhatja:***

- ✓ Az önérdekérvényesítése***
- ✓ A közösségbe való beilleszkedést***
- ✓ A személyes növekedés és fejlődés
lehetőségét***

A fogyatékos embereknek nyújtott támogatások fő célja, hogy a személyes hatékonyságot növelje az alábbiak terén:

- ***függetlenség***
- ***kapcsolatok***
- ***részvétel a közösségben***
- ***személyes jóllét***

Conceptual framework of Human Development (American Association of Intellectual and Development Disability (AAIDD), 2010).

A példa szemlélteti a támogató folyamat tervezésének és értékelésének négy lépését:

- A fontos támogatandó területek felismerése
- Minden területen a releváns tevékenységek felismerése.
- A támogatás szintjének és intenzitásának tervezése.
- Támogatás tervezése

AJÁNLÁSOK:

- *személyes kapcsolatok az egyéni segítségnyújtásban a legfontosabb szerepet töltik be*
- *A támogatás mértékének megfelelőnek kell lennie*

A támogatás fontossága

“Minden ember képes fejlődni”

Feladat

**5 fontos dolog, melyek hozzájárulnak
életminőségem javításához**

1._

2._

3._

4._

5._

Feladat

**5 fontos dolog, melyek
hozzájárulnak.....**

1._

2._

3._

4._

5._

ÉLETMINŐSÉG

- ✓ Multidimenzionális, melyet befolyásolnak a személyes és környezeti tényezők és azok kapcsolata.
- ✓ Minden ember számára ugyanazok a dimenziók léteznek
- ✓ vannak szubjektív és objektív komponensei is
- ✓ Fejleszti az önmeghatározás képességét, a források és célok meghatározását.

Fizikai jóllét

Jó az egészségem

Anyagi jóllét

Rendelkezem a szükséges erőforrásokkal

Érzelmi jóllét

Biztonságban érzem magam és nyugodt vagyok

Személyes kapcsolatok

*vannak emberek, akik szeretnek engem: család,
barátok...*

Szociális inklúzió

Használhatom a környezetemben rejlő erőforrásokat

Önmeghatározás

Döntéseket hozhatok az életemben

Személyes fejlődés

Tanulhatok új dolgokat

Jogok

Az alapvető jogaimat tiszteletben tartják

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

V- A TÁMOGATÁS PARADIGMÁJA


```
graph TD; A[Életminőség felépítése] --> B1[DIMENZIÓ]; A --> B2[DIMENZIÓ]; A --> B3[DIMENZIÓ]; B1 --> C1[Indikátorok]; B2 --> C2[Indikátorok]; B3 --> C3[Indikátorok];
```

Életminőség felépítése

DIMENZIÓ

Indikátorok

DIMENZIÓ

Indikátorok

DIMENZIÓ

Indikátorok

ÉLETMINŐSÉG

Objektív feltételek

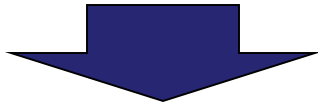
Szubjektív nézőpont

Életminőség indikátorok

Az életminőség alapfeltételei

Személyes eredmények

Mi az ami fontos és jelentős a
személy számára

- Az életminőség alapjai
- Fejlesztési területek felismerése
- Életmódhoz alakított fejlesztési tevékenységeket ajánlani

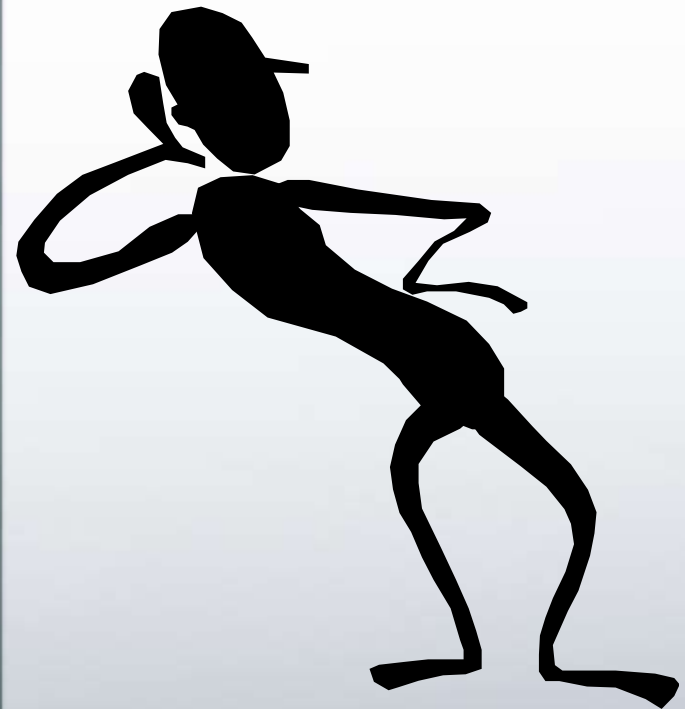

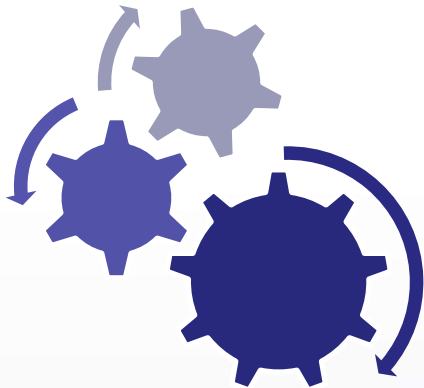
- Felismerni a személyes eredményeket.
- Tevékenységeket javasolni a célok eléréséhez

**Személy-központú támogatás
(Personal result oriented)**

Hogyan érjük ezt el?

**Azáltal hogy
meghallgatjuk az
embereket**

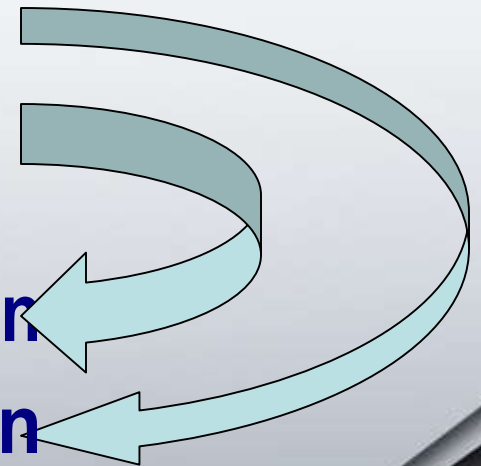

Az emberek élete nem lehatárolt részekre van osztva. A helyzetek, a környezet, a gondolatok és érzések mozgatják az emberek életének kerekeit.

Azon emberek életét, akikkel dolgozunk, nem lehet részekre osztani, aivel foglalkozunk vagy amivel nem.

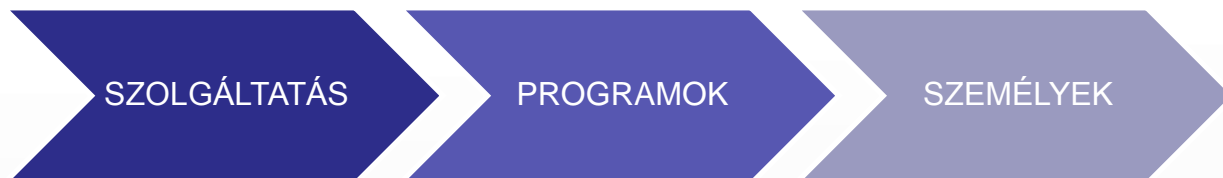
Változtatás a szakemberi szerepemben
Változtatás a szervezet szerepében

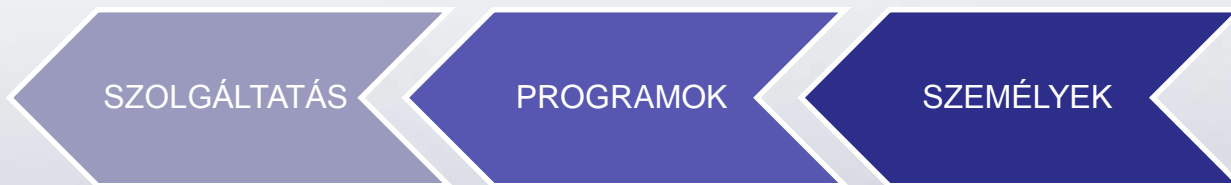

MIT JELENT EGY SZERVEZETI VÁLTOZÁS?

- **HORIZONTALITÁS**
- **KÖZÖSSÉGEN ALAPULÓ SZOLGÁLTATÁSOK**
- **GENERATORS OF EVIDENCE BASED PRACTICES**
- **PRODUCERS AND GENERATORS OF KNOWLEDGE**
- **A TÁMOGATÁS KOORDINÁTORAIVÁ VÁLNI**

"Egy szolgáltatás központú folyamattól, egy személy központú folyamatig, mely az egyén jóllétén, életminőségén alapul"

Túlélni

Élni

Jól élni

*Commitment to persons with
intellectual disabilities:*

V- AZ ÉLETMINŐSÉG PARADIGMÁJA

**“Az ő joguk, a mi
kötelezettségünk”**

Convención Internacional
de Naciones Unidas
sobre los Derechos
de las Personas
con Discapacidad

en Fácil Lectura

Az életminőség vezető testület segítségével:

- Támogatjuk, hogy hozzon létre minden központban vagy intézményben egy Életminőség Vezető Testületet
- Vezető Testület elkészít egy életminőség tervet az intézmény számára.

➤ A családok
főszereplőként
legyenek a folyamatba
bevonva.

➤ Az értelmi fogyatékos emberek a tevékenység kulcsszereplői.

MIT VISZEL HAZA
A
HÁTIZSÁKODBAN
?

*Commitment to persons with
intellectual disabilities :*

***KÖSZÖNJÜK!
A FIGYELMET***